

מקור המאמר בזהר חדש מדרש איכה דף קיא ע"א
צער הקב"ה על גלות השכינה

פָּתְחוּ אֵינְהוּ וְאָמְרוּ, אֵיכָה יֵשְׁבָה בְּדַד הָעִיר,
כְּתִיב (דף קיא ע"א) (ישעיה כב ה) כִּי יוֹם מְהוּמָה
וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה וּגּו'. כִּי יוֹם,
יּוֹם אֶחָד יֵשׁ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אֶהוּב נִפְשׁוֹ, כָּלוּל מִכָּל
שְׂאֵר יוֹמִים. שְׂשֵׁה יָמִים
כָּלוּלִים בּוֹ, וְהוּא הַכֹּלֵל שֶׁל
כָּלֵם. וְעַל שֶׁהִתְרַבּוּ הַחֲטָאִים
הַסֹּתְלָק לְמַעַלָּה, לְבֵית עוֹלָם
הַחַיִּים.

אֲזוּ, מִתַּחַת שְׁפוּלֵי הַמְּשָׁכָן,
קָם יוֹם שֶׁל מְרִירוֹת, יוֹם שֶׁל
בְּכִיָּה, יוֹם שֶׁל צֶעַר, יוֹם
שֶׁנִּקְרָא מְהוּמָה וּמְבוּסָה
וּמְבוּכָה. וְנִכְנָס לְתוֹךְ
הַמְּשָׁכָן, וּמְכַלָּה וּמְטַמֵּא.
וְרַבּוֹן הַמְּשָׁכָן הֵלֵךְ וּבִרַח
וְגֵרֵשׁ מִתּוֹךְ מוֹשְׁבּוֹ לְתוֹךְ
הַהָר שֶׁבְּחוּץ, וּלְתוֹךְ הַהָר
שֶׁחָרוֹב, וְהַמְּשָׁכָן (הַשְּׂמַד)
וְנִחְרַב.

אַחַר כֵּן יָרַד אוֹתוֹ הַיּוֹם
הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַסֹּתְלָק, שָׁאֵל עַל
מְשָׁכְנוֹ - וְהִנֵּה נִחְרַב. נִכְנָס
וְהִשְׁגִּיחַ בְּבַעֲלַת הַמְּשָׁכָן, הַגְּבִירָה אֶהוּבַת נִפְשׁוֹ - וְהִיא גֵרְשָׁה וּבִרְחָה, וְכָל בְּנֵינָה סְתוּרָה. אֲזוּ
הִתְחִיל לְבַכּוֹת, בְּכִיָּה אַחַר בְּכִיָּה, כְּנִהְמַת הַתְּרַנְגוּל עַל נִקְבָּתוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם) מִקְרָקֶר קָר,

פָּתְחוּ אֵינְהוּ וְאָמְרוּ, אֵיכָה יֵשְׁבָה בְּדַד הָעִיר,
כְּתִיב (דף קיא ע"א) (ישעיה כב ה) כִּי יוֹם מְהוּמָה
וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה וּגּו'. כִּי יוֹם. חֵד יוֹמָא אֵית
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רְחִימָא דְנִפְשִׁיהּ, כָּלִילָא מִכָּל
שְׂאֵר יוֹמִין, שִׁית יוֹמִין כָּלִילָן בֵּיהּ, וְהוּא כָּלִילָא
דְּכָלְהוּ. וְעַל דְּאַסְגִּיאוּ חוּבִין, אֶסְתַּלַּק לְעֵילָא, לְבִי
עַלְמָא דְחַיִּין.

כִּדִּין מִתְחוֹת שְׁפוּלֵי מְשָׁכְנָא, קָם יוֹמָא דְמְרִירוֹ,
יוֹמָא דְבְּכִיָּה, יוֹמָא דְצֶעַרָא, יוֹמָא דְאִיקְרִי
מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה, וְעַאֲל בְּגוּ מְשָׁכְנָא,
וְשִׁיזִי וְסֵאִיב. וְרַבּוֹנָא דְמְשָׁכְנָא, אֲזוּל וְעֵרַק
וְאַתְתְּרַךְ מְגוּ מוֹתְבִיָּה לְגוּ טוּרָא דְלִבְרָ, וּלְגוּ טוּרָא
דְחָרוֹב, וּמְשָׁכְנָא (אֲשִׁתְּצִי) וְאַתְתְּחַרַב.

לְבַתֵּר, נַחַת הֵהוּא יוֹמָא עֵילָאָה, דְּאַסְתַּלַּק, שָׁאֵל
עַל מְשָׁכְנִיהּ, וְהָא אֶתְחַרַב. עַאֲל וְאַשְׁגַּח
עַל מְאִרֵי דְמְשָׁכְנָא, מְטְרוֹנִיתָא רְחִימָתָא דְנִפְשִׁיהּ,
וְהִיא אֶתְתְּרַכַת וְעֵרַקַת, וְכָל בְּנֵינָה סְתוּרָה. כִּדִּין
שְׂאִרֵי לְמַגֵּיעִי, גּוּעָא בְּתַר גּוּעָא, כְּנִהְיִמוּ דְתְּרַנְגוּלָא

וְהִשְׁגִּיחַ בְּבַעֲלַת הַמְּשָׁכָן, הַגְּבִירָה אֶהוּבַת נִפְשׁוֹ - וְהִיא גֵרְשָׁה וּבִרְחָה, וְכָל בְּנֵינָה סְתוּרָה. אֲזוּ
הִתְחִיל לְבַכּוֹת, בְּכִיָּה אַחַר בְּכִיָּה, כְּנִהְמַת הַתְּרַנְגוּל עַל נִקְבָּתוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם) מִקְרָקֶר קָר,

נְהַמַּת הַתְּרַנְגוּל. קֹר - הַרְבוּן הַשְּׁלִיט.

עַל נוֹקְבִיָּה. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (סו) מְקַרְקֵר קֹר, נְהִימוּ בְּתְרַנְגוּלָא. קֹר, רְבוּן שְׁלִיטָא.

וְשׁוּעַ אֶל הָהָר, עָשָׂה שׁוּעָה וְצוּחַ אֶל הָהָר, שְׁלָשׁ בְּרַחֲהָ הַגְּבִירָה. עָשָׂה שׁוּעַ, צוּחַ וְקוּרָא בְּנֵהֶמָה שֶׁל בְּכִיָּה אֵיכָה. אֵיכָה אֶהוּבַת נַפְשִׁי, אֵיכָה יוֹנְתִי שְׁלֹמְתִי, אֵיכָה יַחֲדָתִי, שֶׁהִתְיַחְדָּה עִמִּי בִּיחוד. אֵיכָה שְׁהִיִּית נּוֹטְלַת בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת הַיַּחְוּד, וְנִקְרָאת עַל זֶה כ"ה.

וְשׁוּעַ אֶל הָהָר, (סו) עָבִיד שׁוּעָה וְצוּחַ לְגִבֵּי טוּרָא, דְּעָרְקַת תַּמָּן מִטְרוּנִיתָא. עָבִיד שׁוּעַ צוּחַ וְקָרִי בְּנֵהִימוּ דְבְּכִיָּה אֵיכָה. אֵיכָה רְחִימְתָא דְנַפְשָׁאִי, אֵיכָה שְׁפַנִּינְתִי שְׁלִימְתִי, אֵיכָה יַחֲדָתָא דִּילִי, דְאֶתְיַחְדָּא עִמִּי בִּיחודָא. אֵיכָה דִּהְוִית נְטִלָא בְּכָל יוֹמָא, חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אַתּוּן דִּיחודָא, וְאַתְקִרִיאת כ"ה עַל דָּא.

אַחוּתִי בְּתִי אַמִּי, לְאַן הֲלַכְתָּ? לְאַן פְּנִית לְלַכְתָּ? אָנוּ שְׁשׁוּמְעִים בְּכָל יוֹם הַקְּרַקוּר הַזֶּה שֶׁל רְבוּנְנוּ, לָנוּ רְאוּי לְבָכוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפֵּד, לָנוּ רְאוּי לְפַתַח אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁבַּה בְּדָד וְגו'.

אַחְתִּי בְּרַתִּי אַמִּי, לְאַן אָזַלְתְּ, לְאַן פְּנִית לְמִיָּהָד. אָנָּן דְשְׁמַעִין בְּכָל יוֹמָא קְרַקוּרָא דָּא דְרְבוּנְנָא, לָן יָאוֹת לְמַבְכִּי, לָן יָאוֹת לְמַסְפֵּד, לָן יָאוֹת לְמַפְתַּח אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁבַּה בְּדָד וְגו'.

ספר אור הזהר (עמוד 351)

בְּהַאי גְּוֹנָא אֹרִייתָא, אֵית לָה גּוּפָא, וְאֵינּוּן פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, דְאֶקְרוּן גּוּפֵי תוֹרָה. הַאי גּוּפָא מִתְלַבְּשָׂא בְּלְבוּשֵׁינּוּ, דְאֵינּוּן סְפוּרִין דְהַאי עֲלָמָא. טַפְשִׁין דְעֲלָמָא, לֹא מִסְתַּכְלִי אֲלֵא בְּהוּא לְבוּשָׂא, דְאֵיהּ סְפוּר דְאֹרִייתָא, וְלֹא יַדְעִי יַתִּיר, וְלֹא מִסְתַּכְלִי בְּמָה דְאֵיהּ תַּחוּת הַהוּא לְבוּשָׂא. אֵינּוּן דִּידְעִין יַתִּיר, לֹא מִסְתַּכְלִין בְּלְבוּשָׂא, אֲלֵא בְּגוּפָא, דְאֵיהּ תַּחוּת הַהוּא לְבוּשָׂא. חֲכִימִין עֲבָדֵי דְמַלְכָא עֲלָא, אֵינּוּן דְקִיּוּמוּ בְּטוּרָא דְסִינֵי, לֹא מִסְתַּכְלִי אֲלֵא בְּנִשְׁמַתָּא, דְאֵיהּ עֲקָרָא דְכֻלָּא אֹרִייתָא מִמֶּשׁ. וְלִזְמָנָא (וְלְעֲלָמָא) דְאֶתִּי, זְמִינִין לְאַסְתַּכְלָא בְּנִשְׁמַתָּא דְנִשְׁמַתָּא דְאֹרִייתָא.

תָּא חוּזִי, הֲכִי נְמִי לְעִילָא, אֵית לְבוּשָׂא, וְגוּפָא, וְנִשְׁמַתָּא, וְנִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא. שְׁמִיא וְחִלְיָהוּן. אֲלִין אֵינּוּן לְבוּשָׂא. וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, דָּא גּוּפָא, דְמַקְבֵּלָא לְנִשְׁמַתָּא, דְאֵיהּ תַּפְאָרַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא אֵיהּ גּוּפָא לְנִשְׁמַתָּא. נִשְׁמַתָּא דְאֶמְרוּן דָּא תַּפְאָרַת יִשְׂרָאֵל, דְאֵיהּ אֹרִייתָא מִמֶּשׁ. וְנִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא, דָּא אֵיהּ עֲתִיקָא קְדִישָׂא. וְכֻלָּא אַחֲדִי דָּא בְּדָא.

וּוִי לְאֵינּוּן חִיבִיָּא, דְאֶמְרֵי דְאֹרִייתָא לָאוּ אֵיהּ אֲלֵא סְפוּרָא בְּעֲלָמָא, וְאֵינּוּן מִסְתַּכְלִי בְּלְבוּשָׂא דָּא וְלֹא יַתִּיר. וְכַאֲוִן אֵינּוּן צְדִיקִיָּא, דְמִסְתַּכְלִי בְּאֹרִייתָא בְּדָקָא יָאוֹת. חֲמֵרָא לֹא יַתִּיב אֲלֵא בְּקִנְקֵן. כִּד אֹרִייתָא לֹא יַתִּיב אֲלֵא בְּלְבוּשָׂא דָּא. וְעַל דָּא לֹא בְּעִי לְאַסְתַּכְלָא, אֲלֵא בְּמָה דְאֵית תַּחוּת לְבוּשָׂא. וְעַל דָּא כָּל אֵינּוּן מְלִין, וְכָל אֵינּוּן סְפוּרִין, לְבוּשִׁין אֵינּוּן.

(זהר חלק ג' פרשת בהעלתך דף קנ"ב.) רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אוֹי לְאוֹתוֹ אָדָם שְׁאוּמֵר, כִּי הַתּוֹרָה בְּאֵהּ לְסַפֵּר סְפוּרִים בְּפִשְׁטוֹת וּדְבָרֵי הַדִּיּוֹט [שֶׁל עֶשׂוֹ וְלָבֵן וְכְדוּמָה], כִּי אִם בֵּן, אֲפִלּוּ בְּזִמְן הַזֶּה אָנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת תּוֹרָה מִדְּבָרֵי הַדִּיּוֹט, וְעוֹד יוֹתֵר יָפִים מֵהֶם. וְאִם [הַתּוֹרָה בְּאֵהּ] לְהִרְאוֹת דְּבָרֵי הָעוֹלָם, אֲפִלּוּ שְׁלִיטֵי הָעוֹלָם יֵשׁ בִּינֵיהֶם דְּבָרִים מְעֵלִים יוֹתֵר, אִם בֵּן גִּלְדָּא אַחֲרֵיהֶם וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה, כְּאוֹתוֹ הָאֶפֶן. אֲלֵא שְׁכָל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הֵם דְּבָרִים עֲלוּנִים וְסוּדוֹת עֲלוּנִים.